

RÖDGRÖNT JOBBSSTOPP

– 15.000 FÄRRE JOBB, PRAKTIK
OCH UTBILDNINGSPLATSER

”Vi vill snabbt sätta igång och skapa 100 000 fler
jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser”

De rödgrönas regeringsplattform, sid. 5.

20100909

ALLIANS EN



Bakgrund

Valet handlar om jobben. Om hur jobben ska kunna bli fler och hur fler människor ska kunna stå på egna ben genom eget arbete. En politik för jobb måste bygga på konkreta reformförslag. Förslag som går att räkna på och vars bedömda effekter går att belägga.

Sverige är nu på väg ur den finanskris som skakat världen. Detta i en starkare position – än nära nog något annat land i Europa. Våra offentliga finanser är starkast i Europa. Över 100 000 fler är sysselsatta i dag jämfört med 2006, sjukskrivningarna har halverats och antalet förtidspensionärer sjunker för första gången på 35 år. Det är en styrkeposition som vi vill slå vakt om och lägga till grund för en politik för ökad sysselsättning.

När andra länder nu tvingas till åtstramningar och skattehöjningar kan Sverige göra insatser som förhindrar att arbetslösheten biter sig fast efter krisen. Alliansens arbetslinje: Att göra det lönsammare att arbeta, billigare och lättare att anställa samt för att fler företag ska starta, stanna och växa, utgör fortsatt grunden för vår jobbpolitik. Vi kan också lägga kraft på att med aktiva insatser bereda plats på arbetsmarknaden för de människor som oavsett konjunktur ställts vid sidan av.

Vårt mål med jobbpolitiken kommande mandatperiod är att vårda återhämtningen och säkra att arbetslösheten sjunker. Arbetslösheten ska inte som efter krisen på 1990-talet tillåtas fastna på en hög nivå.

Mot Alliansens arbetslinje står de rödgrönas politik. Det är en politik som höjer skatter på arbete och anställningar, gör det dyrare att vara företagare och ersätter en aktiv arbetsmarknadspolitik med passivitet. De lovar 100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser. När politiken utsätts för granskning visar det sig att det löftet inte håller. Den politik de rödgröna presenterat innebär istället cirka 15 000 färre jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser.

Anledningen till detta är att de har överskattat jobbeffekterna av sina förslag, utelämnat effekterna av förlorade jobb och överlappat Alliansens förslag på ett sätt som innebär en dubbelräkning av antalet utbildnings- och praktikplatser. Redan på kort sikt innebär detta att möjligheterna till jobb, utbildning och praktik försämras. Detta med konsekvenser för alla de som arbetar och alla de som vill arbeta. Totalt leder alltså politiken till 115 000 färre jobb, praktik- och utbildningsplatser än utlovat.

Sammanfattning

De rödgröna slår i sin regeringsplattform fast att: ”**Vi vill snabbt sätta igång och skapa 100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser**”. Samma påstående återfinns också i deras vårmotion för 2010, Socialdemokraternas höstbudget för 2010 och vårmotion för 2009. Ska detta påstående vara relevant måste det syfta på nivån *utöver regeringens politik*. Det är utifrån detta antagande som denna granskning har gjorts.

RESULTATET:

1. De rödgröna har **överskattat** jobbeffekterna av sin politik och räknat med delar som också är alliansregeringens politik, som t.ex. ökade statsbidrag till kommunerna. Det innebär att en betydande del av de påstådda effekterna av politiken inte skiljer Alliansen och de rödgröna åt.
 2. De rödgröna har **utelämnat** effekterna i termer av förlorade jobb av förslag och åtgärder som de avvisar eller vill dra tillbaka, som t.ex. RUT och försämrade arbetslinje i skatte- och transfereringssystem. Att enbart räkna med påstådda positiva effekter av sina förslag, men utelämna eventuella negativa, ger ingen rättvisande totalsumma.
 3. De rödgröna har inte så många utbildnings- och praktikplatser och åtgärder fler än alliansregeringen som de påstår. Detta då Alliansen sedan vårpropositionen har förstärkt politiken ytterligare. Görs inte en felaktig **överlappning** med alliansregeringens platser och åtgärder blir skillnaden betydligt mindre än de 44 000 de själva hävdar vara skillnaden.
- Slutsatsen är att den rödgröna politiken inte ger 100 000 fler jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser jämfört med Alliansens politik. Tvärtom leder den till omkring 115 000 *färre* jobb, praktikmöjligheter och utbildningsplatser jämfört med det egna löftet.

TABELL 1. FÄRRE JOBB PÅ KORT SIKT
MED RÖDGRÖN POLITIK (2011)

	Antal sysselsatta, utbildnings- eller praktikplatser på kort sikt (2011)
”100 000 fler jobb, praktik- och utbildningsplatser”	100 000
1. Reducering till följd av överskattningar och överlappningar	-45 460
2. Utelämnade effekter	-37 680
3. Överlappning med regeringens utbildnings- och praktikplatser och åtgärder	-31 600 ¹
Summa	-14 740

1. DE RÖDGRÖNA ÖVERSKATTAR KORTSIKTIGA (2011) SYSSELSÄTTNINGSEFFEKTER AV SINA FÖRSLAG

Att göra uppskattningar om vilka sysselsättningseffekter olika finanspolitiska åtgärder leder till är svårt, även om det finns en del forskning på området. Även om beräkningar av detta slag alltid är osäkra är det viktigt att göra så bra uppskattningar som möjligt, om man vill kunna genomföra de potentiellt mest effektiva åtgärderna.

De rödgröna specificerar inte vilka åtgärder som ska leda till vilka effekter för att den del av de 100 000 som inte utgörs av de 44 000 utbildnings- och praktikplatserna ska summera till 56 000. På några olika ställen anges några av åtgärderna, men förefaller då i vissa fall vara överdrivna. Sedvanliga forskningsgrundade uppskattningar om sysselsättningseffekter ger andra resultat. Då blir effekten cirka 10 000, istället för de 56 000 som behövs för att nå upp till totalt 100 000. Överskattningen är därmed omkring 45 000.

¹ De rödgröna har accepterat en del av de utbildningsåtgärder som regeringen har presenterat sedan vårpropositionen. De har dock inte angett hur dessa medel ska fördelas eller om de ska läggas på fler utbildnings- och praktikplatser.

TABELL 2. RÖDGRÖNA ÖVERSKATTNINGAR
AV KORTSIKTIGA JOBBEFFEKTER (2011)

Åtgärd	Effekt enligt oppositionen	Effekt i enlighet med standardberäkningar	Kommentar	Överskattning
Ökade bidrag till kommunerna	4 000-9 000*	5 200	Både generella och riktade bidrag. Ökad offentlig konsumtion	Ca 2 500*****
ROT till offentliga lokaler och energiomställning	Ej spec.**	800	Ökad reparation av offentliga lokaler och energiomställning	-
Investeringsstöd bostäder	Ej spec.	500	Ökat bostadsbyggande	-
Sänkta skatter småföretag	5 000***	1 300	Billigare att anställa	3 700
Infrastruktur	760***	900	Ökade infrastrukturinvesteringar	-140
Skattereduktion arbetslösa unga	12 500***	1 700	Billigare att anställa	10 800
Summa	56 000*****	10 400		45 460

* Muntlig uppgift på pressträff 3 maj om att det skulle ge 10 000-15 000 jobb, framgick inte om det var utöver regeringens nivå eller ej (dvs. överlappning om ej utöver regeringens nivå). Oklart om det var på årsbasis eller ackumulerat. Sedan dess har dock både oppositionen och regeringen lagt förslag om ytterligare högre tillskott till kommunerna.

** Anges i vårmotionen till 15 000 sysselsatta *inkl. det befintliga ROT-avdraget*

*** Socialdemokraternas budgetmotion för 2009

**** Oklart exakt vilka poster som ska ingå – saknas fullständig tabell med klargörande poster i både vårmotionen och i regeringsplattformen. Av summan 100 000 sägs 44 000 vara utbildnings- och praktikplatser, varför antalet jobb blir 56 000.

***** Genomsnittet av 1 200-3 800

2. DE RÖDGRÖNA UTELÄMNAR DE KORTSIKTIGA (2011) SYSSELSÄTTNINGSEFFEKTERNA AV VISSA FÖRSLAG

Det finns, som tidigare visats, positiva men begränsade sysselsättningseffekter av de rödgrönas förslag. Det finns samtidigt effekter som de helt utelämnar. Det handlar om att arbetslinjen i skatte- och transfereringssystemen blir svagare, men också om skattehöjningar som drar in köpkraft från hushållen. Förslagen med positiva sysselsättningseffekter är så små jämfört med de negativa effekterna att summan blir både betydande och negativ: omkring 35 000 till 40 000 i lägre sysselsättning.

TABELL 3. RÖDGRÖNA UTELÄMNADE KORTSIKTIGA EFFEKTER (2011)

Åtgärd	Kommentar	Effekt sysselsättning kort sikt
Nedskuret jobbskatteavdrag	Mindre lönsamt att arbeta och minskad disponibel inkomst	-1 700
Nedtrappat jobbskatteavdrag från 40 000 kr/mån	Minskad disponibel inkomst och höjd marginalsatt minskar incitamenten att arbeta	-700
Sänkt skatt sjuka, arbetslösa och föräldralediga	Mindre incitament att arbeta och att söka arbete	-200
Nedskalning jobbskatteavdraget pga. skattesänkning för sjuka, arbetslösa och föräldralediga	Mindre lönsamt att arbeta och minskad disponibel inkomst Mindre lönsamt att arbeta	-280
Slopat RUT-avdrag	Minskat köp av RUT-tjänster, ökat svartarbete	-2 600
A-kassa	Höjt tak, ingen avtrappning av ersättningsnivån, fler deltidsdagar, skattereduktion för avgift → mindre lönsamt att arbeta	-10 000
Sjukförsäkring	Höjd ersättning, inga tidsgränser, återinförande tillfällig förtidspension (SA) → sämre stöd och drivkrafter för arbete	-7 900*
Höjd bensinskatt och övriga miljöskatter	Drar in köpkraft	-800
Barnomsorg på obekvämt arbetstid	Ökat möjlighet att arbeta för barnfamiljer	100
Stöd ensamstående föräldrar	Ökad köpkraft	400

Höjd arbetsgivaravgift unga	Dyrare anställa, högre pris, lägre reallöner	-14 000
Summa		-37 680

* Årsarbetskrafter

3. RÖDGRÖNA HAR INTE 44 000 FLER UTBILDNINGSG- OCH PRAKTIKPLATSER OCH ÅTGÄRDER JÄMFÖRT MED ALLIANSEN (2011)

De rödgrönas redovisning av sina utbildnings- och praktikplatser är tydlig och summerar i deras gemensamma vårmotion till 44 000 för 2011, sedd som utöver de platser som regeringen föreslår i vårpropositionen.

Sedan vårpropositionen presenterades har Alliansen dock föreslagit över 31 000 ytterligare utbildnings- och praktikplatser och åtgärder för 2011. Det innebär att de rödgrönas platser numera bara är drygt 12 000 fler – inte 44 000 som de tidigare har uppgett.

**TABELL 4. RÖDGRÖN ÖVERLAPPNING MED ALLIANSENS
UTBILDNINGSG- OCH ARBETSMARKNADSPOLITIK**

Åtgärd	Alliansen 2011 (jft VÅP10)	S-V-MP 2011 (jft VÅP10) 2
Komvux/Yrkesvux	5 000	15 500
Vuxenlärlingar	1 000	
Förstärkt arbetspraktik	6 000	
Ytterligare förstärkt coaching	13 300	
Förstärkt särskilt anställningsstöd	2 000	
Folkhögskola	1 000	2 000
Ramtid för kvalificering till jobbgarantin för ungdomar	1 300	
Högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar	2 000	
Yrkeshögskola		1 000
Universitet och högskoleplatser		5 000
Yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning		7 500
Korttidsstudiestöd		5 000
Traineeplatser i välfärden		1 200

² I den uppdaterade versionen av den regeringsplattform de presenterade 31 augusti har de rödgröna avsatt ytterligare medel under rubriken "Övriga ökade resurser till utbildning" utan att precisera vad dessa medel ska läggas på.

Generationsväxling i äldreomsorgen		
Utbildnings- och företagsvikariat		1 200
Lönebidrag		5 000
Gröna jobb		500
Access		100
TOTALT	31 600	44 000

Detta ska också ställas i relation till de insatser som redan gjorts inom ramarna för en aktiv arbetsmarknadspolitik för att mildra finanskrisens effekter. Alliansregeringen har i flera steg förstärkt arbetsmarknads- och utbildningspolitiken. Det handlar bland annat om åtgärder som upprätthåller sökaktiviteten samt en utvidgning av de arbetsmarknadspolitiska programmen och utbildningssatsningar. Krisens varaktiga effekt på sysselsättningen bedöms med denna aktiva politik bli mindre omfattande än vad som annars skulle ha blivit fallet.

TABELL 5. ALLIANSENS FÖRSTÄRKNINGAR AV UTBILDNINGSOCH ARBETSMARKNADSPOLITIKEN SEDAN BP09

	2010	2011
Komvux/Yrkesvux	23 800	24 300
Vuxenlärlingar		1 000
Förstärkt arbetspraktik	30 000	14 000
Ytterligare förstärkt coaching	38 000	28 300
Förstärkt särskilt anställningsstöd		2 000
Folkhögskola	1 000	1 000
Lyft	40 000	
Nystartsjobb för äldre	700	2 200
Nystartsjobb fördubblad kompensation	6 000	4 700
Ramtid för kvalificering till jobbgarantin för ungdomar		1 300
Högre studiebidrag för arbetslösa ungdomar		2 000
Yrkehögskola	4 750	5 500
Universitet och högskoleplatser	10 250	10 500
Yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning	1 000	
Lönebidrag	1 700	4 300
TOTALT	157 200	101 100